

Д.І. Менделєєв

«Працею ви все зробите для рідних і для себе, а якщо будуть невдачі - нічого, спробуйте знову.»

Д.І.Менделєєв

Батько Д.І. Менделєєва

Іван Павлович Менделєєв

Іван павлович Менделєєв закінчив Головний педагогічний інститут. Працював вчителем в Сибірі в місті Тобольск. Був директором гімназії. Женився з донькою багатого купця Корнильєва – Марії Дмитрівні. У них народилося 17 дітей, 9 - померло ще дітьми. Батько був хворий на катаракту і майже зовсім осліп, коли Дмитро був маленьким.

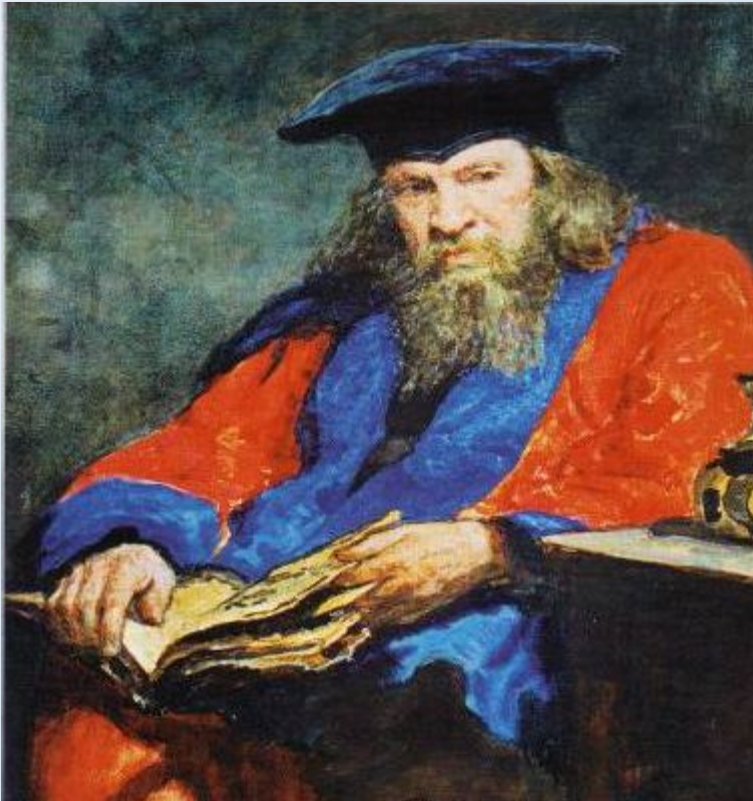
Мама Д.І. Менделєєва.

Марія Дмитрівна була доброю вихователькою свої дітям: вечорами грала їм на фортепіано або читала вголос.

Вона керувала скляним заводом в селі Аремзяни.

Д.І. Менделєєв.

- Народився 27 січня 1834 року в Тобольську в сім'ї директора гімназії.
- В сім'ї було 17 дітей. Дмитро був наймолодшим.

Дитинство Менделєєва.

Дмитро в 4 роки навчився читати і читав багато, беручи книги з бібліотеки батька. Полюбляв спостерігати за життям звірів та птахів. В 7 років поступив у гімназію, але навчання його не дуже цікавило. Любив він тільки математику, фізику та літературу, яку викладав Петро Єршов, автор «Коника-Горбоконики».

Юність Д.І. Менделєєва.

Дмитро Іванович та
Фреозва Микитівна
Менделєєви. 1862 рік

Дмитро часто бував вдома у Єршових. Там він познайомився зі своєю першою дружиною Феозвою Микитівною. Вона була на 6 років старшою за Дмитра. В 1862 році вони одружилися. Через декілька років народилися діти – син Володимир та донька Ольга. Тоді він уявити не міг, що проживе з нею більше двадцяти років.

Студентське життя вченого.

В 1850 році після закінчення гімназії Менделєєв поступив в Петербурзький Головний педагогічний інститут і в 1855 році закінчив його з золотою медаллю.

Під час навчання він дуже сильно зацікавився фізикою та хімією, зібрав величезну колекцію рослин Петербурзької губернії.

Разом з Дмитром
Івановичем в Гейдельберзі
працювала група молодих
вчених : М. Житинський,
О. Бородін, В. Олевінський

Будівля Петербурзького
університету. Акварель
М.Б. Белявського

Наукова та педагогічна діяльність Д.І. Менделєєва

Після закінчення інституту блискуче захистив дисертацію про ізоморфізм властивостей хімічних речовин, а потім з фізики.

Два роки жив і працював в Німеччині. Там, в своїй квартирі влаштував лабораторію, де зробив перше важливе відкриття – довів існування температури абсолютного кипіння.

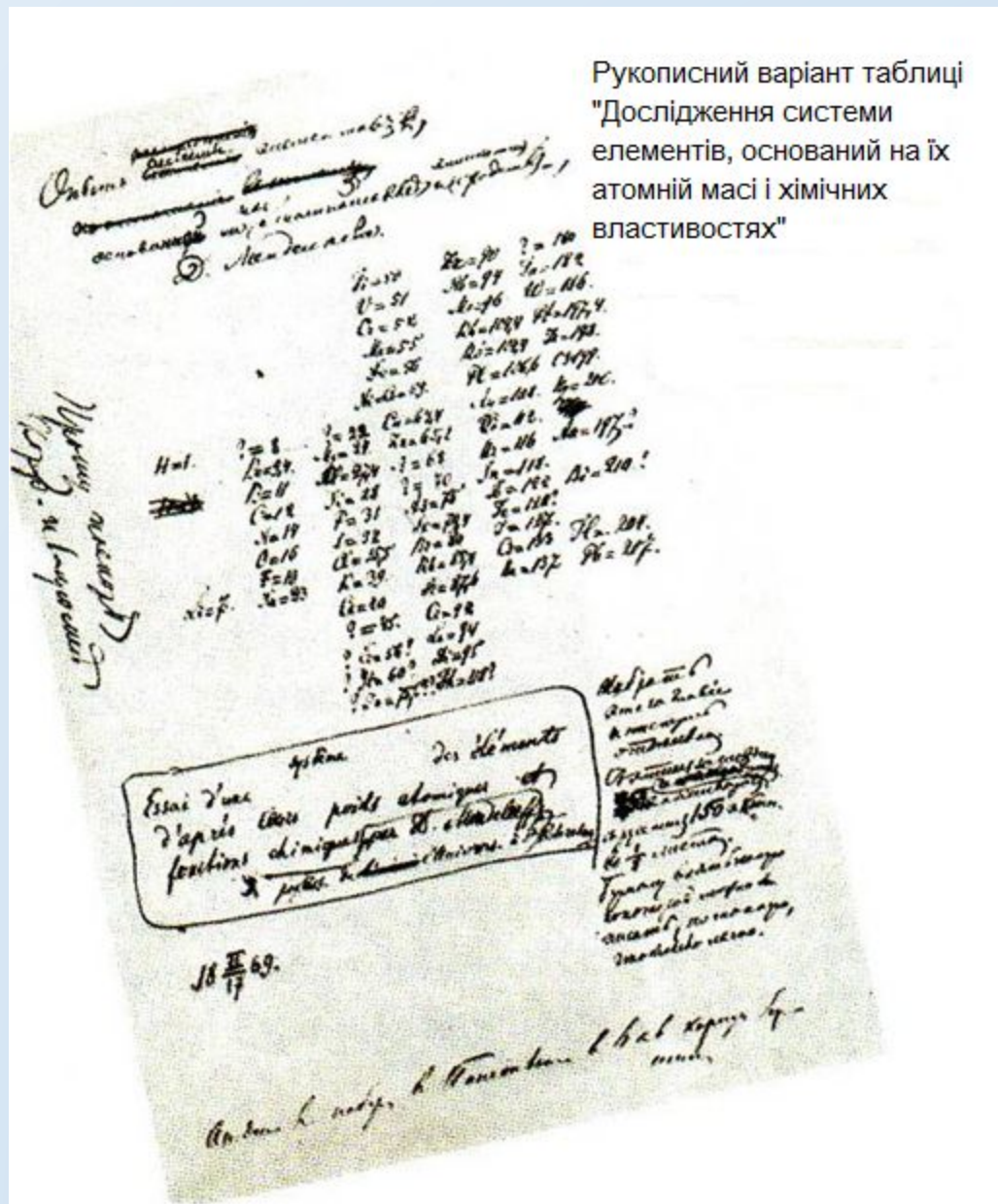
В 1861 році Менделєєв повернувся в Петербург і працював викладачем в Сан-Петербурзькому університеті, в Інституті корпусу інженерів шляхів сполучення, в Миколаївській інженерній академії і училищі, в другому Кадетському корпусі.

В 1864 році Менделєєва затвердили на посаді професора хімії Технологічного інституту.

Наукові праці Д.І. Менделєєва.

- Написав перший підручник по органічній хімії, підручник «Основи хімії».
- В 1865 році захистив докторську дисертацію «Роздуми про сполуку спирту з водою».
- В 1869 році 17 березня відкрив періодичний закон.

Рукописний варіант таблиці "Дослідження системи елементів, оснований на їх атомній масі і хімічних властивостях"

Художники на одному з "менделєєвських зібрань" 1878 р. На них присутні Шишкін, Крамський, Ярошенко, Куїнджі і Рєпін.

А.І. Попова, друга
дружина Менделєєва.
1870-ті роки

Олександр Блок,
Любов Менделєєва і
племінниця вченого
(справа) в сцені з
спектаклю "Горе з
розуму"

Наукові відкриття і винаходи Менделєєва.

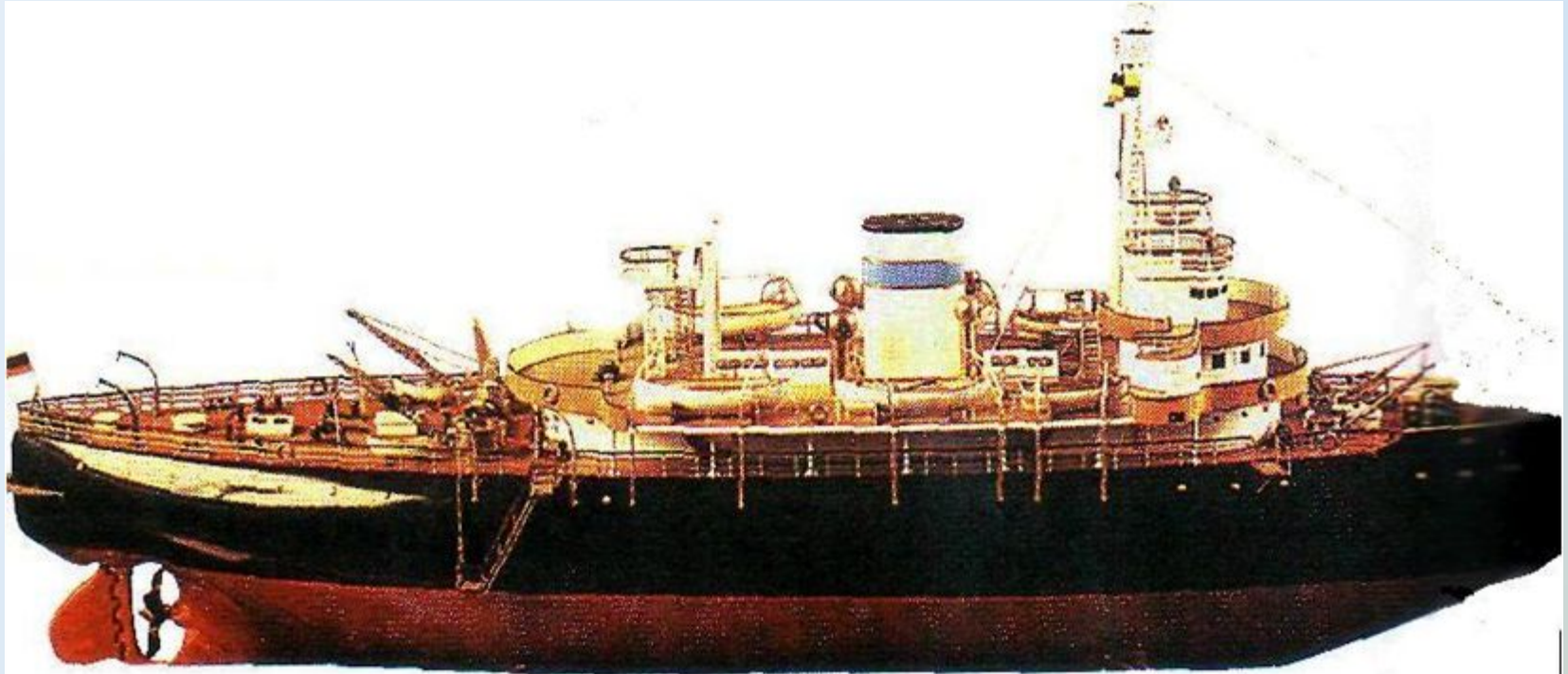
- В 1874 році він вивів загальне рівняння стану газу – закон Менделєєва- Клайперона.
- В 1878 році розробив гідратну теорію розчинів.
- В 1878 році літав на повітряній кулі під час сонячного затемнення.
- В 1890 році винайшов бездимний порох і налагодив його виробництво.
- Розробив прект льодоколу.
- Менделєєв написав майже 500 наукових робіт з фізики та хімії.

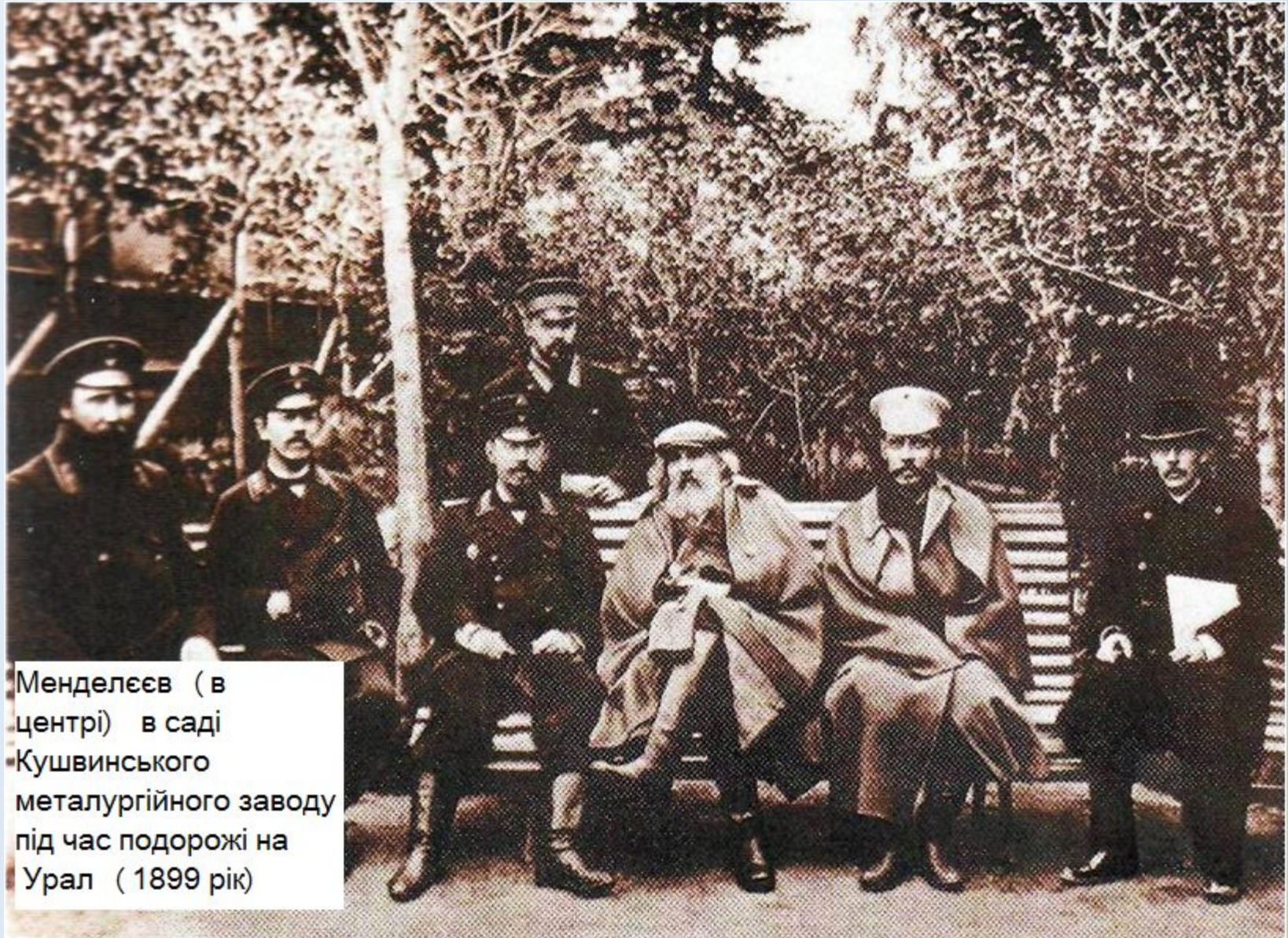
Повітряна куля
"Російський" перед
стартом. 7 серпня 1887
року Менделєєв
піднявся в небо, щоб
спостерігати сонячне
затемнення

Французька академія
аеростатичної метеорології
нагородила Д.І. Менделєєва
медаллю за ризикований
політ на повітряній кулі під час
сонячного затемнення

Ця модель льодоколу,
сконструйованого Дмитром
Івановичем, виконана за
кресленнями із архіву
вченого

Менделєєв (в центрі) в саді Кушвинського металургійного заводу під час подорожі на Урал (1899 рік)

З щоденника Д.І. Менделєєва

« Чотири речі складають моє ім'я:
періодичний закон, дослідження пружності
газів, поняття розчинів як асоціацій і
«Основи хімії». Це все моє багатство. Я не
забрав його від когось, а створив сам, і я ним
дорожу так сильно, як своїми дітьми.»

Захоплення Д.І. Менделєєва

Менделєєв мав дивне захоплення – він виготовляв валізи та рамки для портретів. Матеріали купляв в Гостинному дворі. Якось, вибираючи в магазині потрібний крам, Д.І. Менделєєв почув за спиною запитання одного з покупців, котрий поцікавився: «Хто ця шанована людина?». «Таких людей потрібно знати, - з повагою в голосі відповів продавець. – Це ж майстер по валізах Менделєєв!»

Терези конструкції
Менделєєва для
зважування твердих і
газоподібних речовин

«Спогади» С.Ю. Вітте

«Тому що, Менделєєв був і талановитішим, і мудрішим, ніж ті, що його оточували, він був критикований дуже сильно з усіх сторін ... Тільки після його смерті, почали кричати, що ми втратили видатного російського вченого».

Останні роки життя Д.І. Менделєєва

В кінці свого життя у Менделєєва були хворі очі і навіть на певний час він осліп. Ділові папери йому зачитували вголос, розпорядження він диктував секретарю, а вдома наосліп продовжував клеїти валізи. Катаракту видалили, зір повернувся, але здоров'я вже було підірване. 20 січня 1907 року вчений помер. На Волківський цвинтар його проводжали 30 тисяч людей. Попереду несли плакат з періодичною таблицею, яка стала вічним пам'ятником Дмитру Івановичу. Сто перший елемент цієї таблиці називається «менделевій».

Висновки:

Для Д.І.Менделєєва характерним було вміння пов'язати теорію з практикою, науку з промисловістю, використовувати наукове мислення і методи, характерні не тільки для природничих наук, але й для гуманітарних, а також для економіки і філософії. Це дозволило йому здійснити як глибокі теоретичні узагальнення, так і конкретні винаходи в, здавалось би далеких галузях техніки: метрології, агротехніці, нафтохімії, металургії, аеро- і гідродинаміці. Це був вчений і педагог, чудовий батько і громадський діяч, до думки якого прислухалися всі. Це була історична особа.

Виконав:

- Учень 8 хб класу : Луців Віталій.